Region Stockholm

10

Yttrande över motion 2019:14 av Catarina Wahlgren m.fl. (V) om att starta en akademisk vårdcentral med särskilt fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov

VKN 2019-0208

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Hälsoutveckling
Kajsa Lundborg

TJÄNSTEUTLÅTANDE VKN 2019-0208
2020-01-10

Vårdens
kunskapsstyrningsnämnd

Yttrande över motion 2019:14 av Catarina Wahlgren m.fl. (V) om att starta en akademisk vårdcentral med särskilt fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov

Ärendebeskrivning

Regionstyrelsen har begärt att vårdens kunskapsstyrningsnämnd ska yttra sig över motion om att starta en akademisk vårdcentral med särskilt fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov. I motionen föreslår Catarina Wahlgren m.fl. (V) att ge regionfullmäktige i uppdrag att utreda förutsättningarna för att starta en akademisk vårdcentral med fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande.
Motion 2019:14 av Catarina Wahlgren m.fl. (V) om att starta en akademisk vårdcentral med särskilt fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov

Förslag till beslut

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd beslutar följande:

Tjänsteutlåtande över motion 2019:14 av Catarina Wahlgren m.fl. (V) om att starta en akademisk vårdcentral med särskilt fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov överlämnas till regionstyrelsen som nämndens yttrande.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
För att skapa bättre förutsättningar för en mer kunskapsbaserad och jämlik vård av hög kvalitet i hela landet, har ett nytt nationellt sammanhållet system för kunskapsstyrning etablerats under 2018 på nationell nivå. Det är ett gemensamt ramverk och organisation för samverkan kring

kunskapsstyrning. I september i år infördes kunskapsstrukturen på regional nivå för Region Stockholm-Gotland.

Kunskapsstyrningen i Region Stockholm-Gotland har organiserats för att möta den nationella strukturen. Det finns 24 nationella programområden (NPO) och ett nationellt primärvårdsråd. Den regionala nivån speglar den nationella i regionala programområden (RPO). Kvinnors hälsa och vårdbehov berörs av nästan samtliga NPO:er, varav NPO kvinnosjukdomar och förlossning är specifikt inriktat mot detta.

Vårdprogram, riktlinjer och prioriteringar kring nivåstrukturering samt nya metoder kommer att göras på nationell nivå. Regional nivå kommer att fokusera på implementering, uppföljning, analys och återkoppling till nationell nivå. Kopplat till RPO:erna finns också regionala samverkans- och expertgrupper.

Den nya kunskapsstyrningsorganisationen har etablerats för att motverka ojämlikhet mellan, såväl som inom, regioner. Det har också skilt sig åt gällande på vilket sätt och i vilken omfattning framtaget kunskapsunderlag har använts.

Överväganden
Region Stockholm ska bidra till ökad jämlikhet och jämställdhet för invånarna i länet och sträva efter att utjämna olikheter såsom diskriminering av kön, etnisk eller kulturell bakgrund, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller andra individuella faktorer eller förutsättningar. Detta enligt den jämställdhetspolicy som togs fram 2006.

Målet för hälso- och sjukvården är en god och jämlik hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen. Resurserna ska fördelas till de som har de största behoven. Ökad jämlikhet och jämställdhet i hälsa och vård är därför ett prioriterat område för hälso- och sjukvårdsförvaltningen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

I den politiska majoritetens budget för 2020 konstateras att vården i Region Stockholm ska vara personcentrerad och ges efter individens behov. Vilken vård som är den bästa kan därför skilja sig mellan män och kvinnor och mellan unga och gamla. Den vård som erbjuds ska dock vara likvärdig. Sjukvårdsstatistik ska redovisas och analyseras ur ett könsperspektiv och pågående analyser av förskrivningsmönster kring behandlingskostnader ska återföras till vårdgivarna för att möjliggöra deras utvecklingsarbete.

Region Stockholm har idag ett brett utbud av vård till kvinnor i olika åldrar och med olika behov. En stor del av länets unga kvinnor vänder sig i många fall till en ungdomsmottagning för stöd och vård. Vad gäller vårdval gynekologi har inte neddragningar skett så som författarna gör gällande.

Region Stockholm har sedan 2015 erhållit statliga stimulansmedel för att förbättra vården före-under och efter graviditet. Ett hundratal projekt och initiativ som enbart fokuserar på att förbättra vården för kvinnor har drivits på olika vårdnivåer.

En del i hälso- och sjukvårdsförvaltningens arbete med en ökad jämlik och jämställd hälsa och vård är införandet av kunskapsstyrningsorganisationen. Det är således kunskapsstyrningen, med USV-enheter och berörda RPO:er/ NPO:er, som ska säkerställa att det kliniska arbetet tillsammans med patienter ska utformas i enlighet med det senaste evidensbaserade kunskapsläget. Hela vården ska genomsyras av arbetet med ökad jämställdhet och ”best practise” för vård och hälsa hos kvinnor, detta ska vara utgångspunkten i varje enskilt vårdmöte.

Enligt beslut i vårdens kunskapsstyrningsnämnd den 17 december 2019, VKN 2019–0210, sjukvårdskostnader och läkemedelskonsumtion hos kvinnors och män i Region Stockholm, föreslås att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att utifrån tidigare undersökningar, utreda hur Region Stockholm kan säkerställa att vård och läkemedelsbehandling ges efter behov oavsett kön.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen avser att följa utvecklingen av jämlik och jämställd hälsa och vård och kommer vid behov vidta åtgärder.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte få några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för patientsäkerhet
Förslaget till beslut förväntas inte få några konsekvenser för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård
Förslaget till beslut stödjer inriktning om jämlik och jämställd vård.

Miljökonsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte få några miljökonsekvenser.

Administrativa konsekvenser
Förslaget till beslut förväntas inte få några konsekvenser för dokumentation/administration.

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Regionstyrelsen

Godkänd av Magnus Thyberg, 2020-01-10

Ankom
Region Stockholm
2019 -03- 07
Dnr. RS2019-0427

2019:14

Region Stockholm

Region Stockholm
2019-03-12

Motion av Catarina Wahlgren (V) om att starta en akademisk vårdcentral med särskilt fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov

Vården i vår region är både ojämlik och ojämställd. Rapporter visar att kvinnor upplever att de blir sämre bemötta i vården. Det har också visat sig att diagnosticering, behandling och medicinering ofta utgår från forskning på män och kan få helt annan effekt för kvinnor. Fler kvinnor än män drabbas av psykisk ohälsa och huvudvärk. Med anledning av detta tog Vänsterpartiet i Region Stockholm under 2018 fram Åtta punkter för en jämställd sjukvård. En av punkterna är att vården för kvinnor generellt behöver en förstärkning i Region Stockholm. För att åstadkomma detta föreslår Vänsterpartiet att förvaltningen får i uppdrag att utreda etableringen av en akademisk vårdcentral med särskilt fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov.

Vi tror att etableringen av en sådan akademisk vårdcentral tydligare kan framhålla vikten av genusperspektiv i vården och samtidigt fungera som ett nav i en förstärkt kvinnosjukvård där vårdplaner för sjukdomar som oftast drabbar kvinnor kan arbetas fram. Utifrån arbetet på vårdcentralen kan också kartläggning, identifiering och behandling av kvinnor med olika långvariga smärttillstånd ske. En akademisk vårdcentral är nära kopplad till forskning och här finns möjligheter att initiera forskning på olika sjukdomar som främst drabbar kvinnor. Information och utbildning av personal på andra vårdcentraler kan också ske med denna akademiska vårdcentral som utgångspunkt. En funktion som kan vara kopplad till vårdcentralen är också en analysfunktion hur förändrade vårdutbud slår mot befolkningen ur ett genusperspektiv.

Under förra mandatperioden skedde flera neddragningar inom vården för kvinnor. Exempelvis besparingar inom vårdval gynekologi, stängda stressmottagningar, verksamhet för våldtäktsdrabbade på Röda Korsets kris- och traumaenhet mm. Nu är det dags att vi vänder denna trend och ser till att kvinnor blir lika nöjda med vården och bemötandet som män, att kvinnor får tillgång till lika adekvat vård för sina åkommor som män och att mer fokus läggs på forskning på sjukdomar och tillstånd som främst drabbar kvinnor.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås regionfullmäktige besluta

att uppdrag ges att utreda förutsättningarna för att starta en akademisk vårdcentral med fokus på kvinnors hälsa och vårdbehov.

Catarina Wahlgren (V) Bengt Larsson (V) Ann Mari Engel (V)

Elisabet Faxelid (V) Veronica Kallander (V) Stellan Hamrin (V)

Marit Normasdotter (V)